

ОЦІНЮВАННЯ ВПЛИВУ ФАКТОРІВ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ*Митник У. М., студентка**Науковий керівник: Галушак О. Я., к.е.н., доцент**Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя*

Прибуток є джерелом усіх фінансових ресурсів підприємства і важливим узагальнюючим, якісним, оцінюючим показником його діяльності. Від величини прибутку залежать розміри фонду нагромадження і споживання [1]. Збільшення прибутку приводить до збільшення коштів фондів економічного стимулювання, зростання рентабельності.

На практиці чистий прибуток розраховують у такій послідовності:

1. чистий дохід – собівартість реалізованої продукції = валовий прибуток;
2. валовий прибуток ± сума результатів операційної діяльності = фінансовий результат від операційної діяльності;
3. фінансовий результат від операційної діяльності ± фінансові доходи та витрати = фінансовий результат до оподаткування;
4. фінансовий результат до оподаткування – податок на прибуток = чистий фінансовий результат (прибуток або збиток).

На величину прибутку можуть впливати внутрішні і зовнішні фактори. Внутрішні фактори залежать від роботи підприємства (зростання обсягу продукції, зниження собівартості продукції, підвищення якості). Їх можна поділити на виробничі і невиробничі, а виробничі в свою чергу поділяють на екстенсивні та інтенсивні фактори. Екстенсивні фактори впливають на величину прибутку через кількісні зміни: обсяг засобів і предметів праці, фінансових ресурсів, час роботи обладнання, чисельність персоналу, фонд робочого часу. Інтенсивні фактори впливають на прибуток через якісні зміни: підвищення продуктивності обладнання і його якості, використання прогресивних видів матеріалів тощо. До невиробничих факторів відносять постачальницько-збутову і природоохоронну діяльність, соціальні умови праці і побуту.

Зовнішні фактори не залежать від роботи підприємства (фактор цін, тарифів, відсотків податкових ставок і пільг, штрафних санкцій, зміна природних умов). До зовнішніх чинників належать:

- державна економічна й соціальна політика;
- інституційні механізми;
- інфраструктура;
- структурні зміни [2].

Класифікація чинників зростання прибутковості може здійснюватись також за такими трьома ознаками:

- 1) видами витрат і ресурсів (джерелами підвищення);
- 2) напрямками розвитку і удосконалення виробництва;
- 3) місцем реалізації у системі управління виробництвом.

Використання зазначених джерел підвищення прибутковості реалізується перш за все через прискорення темпів науково-технічного і організаційного прогресу.

Більш важливою є класифікація чинників прибутковості за місцем реалізації у системі управління виробництвом, особливо поділ сукупності внутрішніх чинників на так звані «тверді чинники» і «м'які чинники».

До «твердих чинників» належать:

- технологія (технологічні нововведення, особливо сучасні форми автоматизації й інформаційних технологій дуже впливають на рівень і динаміку прибутковості виробництва);

- устаткування (цьому фактору належить одне з основних місць у програмі підвищення прибутковості виробництва. На підвищення продуктивності діючого устаткування значний вплив має належна організація ремонтно-технічного обслуговування, оптимальні терміни експлуатації тощо);

- матеріали й енергія (проблема економії й зменшення споживання сировини, матеріалів, енергії повинна бути під постійним контролем відповідних фахівців підприємств із матеріалоємним і енергоємним виробництвом);

- вироби (продукти (вироби), їхня якість і дизайн є важливими факторами прибутковості).

До «м'яких чинників» належать:

- робітники (основним джерелом і визначальним фактором підвищення прибутковості виробництва є працівники – керівники, підприємці, фахівці, робітники та їх продуктивність праці);

- організація і система (виражається через єдність трудового колективу, раціональність у делегуванні відповідальності й нормах керованості);

- методи роботи (більш досконалі методи роботи в умовах переваги трудомістких процесів стають досить перспективними для підвищення прибутковості);

- стиль управління (значний внесок у підвищення прибутковості виробництва може забезпечувати сучасна, добре організована система керування, під контролем якої знаходяться ресурси й результати діяльності підприємства) [3, с.173].

Отже, прибутком є сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати. На величину прибутку впливають внутрішні (виробничі (екстенсивні та інтенсивні), невиробничі) та зовнішні фактори, «тверді» та «м'які чинники».

Література.

1. Заповнення звіту про фінансові результати [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.buhoblik.org.ua/uchet/buxgalterskaya-otchetnost/2237-zarovnennya-zvitu-pro-finansovi-rezultati.html>

2. Фінансовий менеджмент [Електронний ресурс] / Бубняк І. М. – Режим доступу: http://bookdn.com/book_359.html

3. Дратавер Б. Макроекономіка: М-во освіти і науки України КДПУ ім. В. Винниченка. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка 2009. – 289 с.